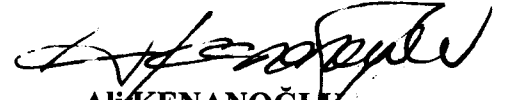

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Ali KENANOĞLU
İstanbul Milletvekili

Hacı Bektaş Veli Dergahı'nın duvarına "Hacı Bektaş Veli Külliyesi Unesco Dünya Miras Geçici Listesinde yer almaktadır" yazılı bir tabela asılmıştır.

Aleviler açısından *ser çeşme* olarak tanımlanan Hünkar Hacı Bektaş Veli Dergahı'nın bilinen tarihi 13. yüzyıla kadar dayanmaktadır. Dergah o tarihten bu yana Alevilerin başta gelen inanç ve öğreti merkezlerinden biri olmuştur. Dergah içerisinde Pir Evi, Mihman Evi, Dergah Avlusu gibi Alevi literatüründe geçen isimlendirilmelerle bölümler de yer almaktadır. 1925 yılında Tekke ve Zaviyelerin kapatılması ile birlikte 1964 yılına kadar kapalı olan Dergah, o tarihten sonra Vakıflara devredilerek "Müze" adıyla açılmıştır. Hacı Bektaş Veli Dergahına müze statüsü verilse dahi hiçbir zaman külliye olarak anılmamıştır.

"Külliye" sözlük tanımlarına göre; Arapça bir kelime olup bir caminin çevresinde camiyle birlikte yapılmış medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastane gibi yapıların tümü olarak açıklanmaktadır. Yani Külliye'nin merkezinde cami vardır diğer her şey camiyi çevreler. (Manisa Ulu Cami Külliyesi, Orhan Gazi Külliyesi, Fatih Sultan Mehmet, Sultan Ahmet Külliyesi gibi örnekler mevcuttur.)

700 yıldır Alevilerin inanç ve ibadet merkezlerinden biri olan Hacı Bektaş Veli Dergahındaki esas yapı cami değildir. Cami oraya Osmanlı Padişahı II. Mahmut zamanında 1834 yılında yaptırılmıştır. Hacı Bektaş Veli Dergahının ne işlevsel olarak ne de tarihsel olarak yukarıda tanımlı yapılan ve örnekleri verilen Külliye yapıları ile benzerlik taşımadığı gibi Alevi inancı ile uzaktan yakından bir ilgisi olmayan "Külliye" ifadesi ile anılması kabul edilemez.

Alevilerin tarihsel ibadethaneleri, dergahlar, tekkeler, zaviyeler, cemevleri ve açık alandaki ziyaret yerleridir. Camilerin Alevilerin ibadetini yerine getirdiği bir mekân olarak görülmediği, Alevi tarihinde böyle bir şeye rastlanılmadığı bilinmektedir.

Hacı Bektaş Veli Dergahı “Müze” ve şimdi de “Külliye” adlandırılmaları ile analogik bir dezenformasyon yaratılarak Alevi hafızası üzerine oynanan asimilasyonun bir parçasına dahil edilmeye çalışılmaktadır. Bazı kesimler tarafından Hacı Bektaş Veli Dergahına farklı isimler veya anlamlar yüklenmeye çalışılsa da Aleviler açısından hala inanç ve ibadet merkezi olma özelliğini korumakta ve her yıl yüzbinlerce insan Dergahı ziyaret etmektedir. Dolayısıyla orası bir Alevi Dergahıdır ve ana eksenini cami olmadığı için külliye kapsamında değerlendirilmesi mümkün değildir. Bu tanıma Aleviler tarafından itiraz edilmektedir, söz konusu tabela ve isimlendirmelerden vazgeçilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- Hacı Bektaş Veli Dergahına “Külliye” denilmesine neden ihtiyaç duyulmuştur? Bu isimlendirmenin gerekçesi nedir?
- 2- Hacı Bektaş Veli Dergahının ve Alevi inancının merkezine cami yapma gereği nereden kaynaklanmaktadır, bu ısrarın sebebi nedir?
- 3- Alevi toplumu, Alevi kurum ve kuruluşları bu isimlendirmeleri şiddetle reddetmesine rağmen, sürekli bu konuda Alevi inancını cami merkezli bir inanç olarak göstermeye çalışmanın anlamı nedir?
- 4- Hacı Bektaş Veli Dergahına asılan ve Alevi inancı ile hiçbir ilgisi bulunmayan “Külliye” ibareli bu tabela kaldırılacak mıdır?